

Pasaules kara briesmas.

9
-743

9
-743

Varšavas išskirošā kanja.

Patentes para impresos

W. H. & Co.
Impresores de la Real Academia de Ciencias Exactas y Físicas.

L⁹
743

Pasaules kara bresmas.

Varšchavas išchkiroschà fanja.

Rigà, 1914.

M. Freiberga grahmatu tirgotawas apgahdibà, Amotu eelà Nr. 25.

Enuļšard nant šaludjā

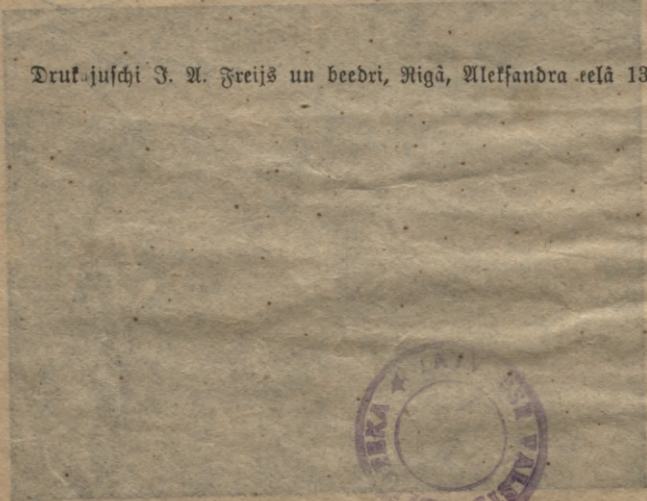
Pub. 59

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv 56-19-289

0309065263

Druf. jushči I. A. Freijs un beedri, Rīgā, Aleksandra eelā 13.

Дозволено цензурою, Рига, 20-го октября 1914 г.

1914. gada

Dr. Freijga draudzība ar Valsts Bibliotēku, Rīgā, Aleksandra eelā Nr. 13.

Warschawas isschkiroschà kauja.

1.

Warschawâ.

Kad pilsehtë isplatijàs fina par wahzu kara spehla tuwoschànos, eedsihwotaji neko dauds, neustraudzàs, til palika dsihwaki. Kreemu saldatus apšweiza us eelam ar gawilem. Wišadas sabeedristas organizazijas tehràs pee darba, lai sawstarpigi palihdsetos un apgahdatos. Tà toti dauds ruhpuju sagahdaja behgti, furi behga schurp no pruhšchu eenentàm meetam. Glahhdamees no eenaidneeka armijas warmahzibam, wini atstahja sawas eesilditàs ligšdas un pametot mantibu liktena sinâ pluhda weseleem pulkeem us Warschawu. Daschi eeronas tilai ar to, kas mugurâ.

Ba to starpu zihna pee Warschawas un us kreisâ Wišlas krašta, norišinas preekšch kreemu armijas loti labwehligi.

Jau diwas deenas, kamehr nenorimst ne us mirkli breešmigâ leelgabalu kanonade. No leelgabalu trofšchna trihz logu ruhtis un trauki us galda.

Kahdu rihtu wahzu karaspehls usšahla atkal us wiseem zekeem, furi wed us Warschawu energištu usbrukumu, bet tapa no muhju baterijam atšisti ar leeleem saudejumeem. Diwàs deenàs pilsehtë eewesti ap 3.000 wahzu saguhštitu kareimju.

Eedsihwotaji ar leelu intereši seko to kauju isnahkumeem, kuras norišinas us Warschawas zekeem. Wiši tais domàs, ka eelaist šhini senajâ ar peemineškeem un wehšturiskàm ehkam bagatâ pilsehtë eenihstos pruhšchus „newar.“

Newar kaut pagalam isšaupit un ispostit wezo bagato pilsehtu. Tapēhz eedsihwotaji ari šanehma ar leelu šajuhšmu Augštâ Wirspawehšneeka šehmumu pilsehtu aisstahwet zil energišti ween eespehšjams.

Trotuari pilni lauschu. Katra jauna fina no zihnas lauka isplatas sibenahtrumâ. Pilsehtë eewed dauds eewainotu.

Schad un tad augstu gaisâ parahdàs eenaidneeka zepelins un met pilsehtë humbas.

Cenaïdneeka tuwoſchanàs.

Kahds kreemu garidsneeks, kurfch atbehðſis Wařſhawâ no kahdas ſahðſchas, kura atrodas ſtarp Wařſhawu un Łodſi, ſtahſta par eenaidneeka tuwoſchanos tà:

Kad peenahza ſina, ka ſaweenotais pruhſchu-auſtreefchu ka-
raſpehks nahł leelâ uſbrułſchanas gaħjeenâ uſ Wařſhawu, muħſ
pahrnehma iſbailes, jo muħſu ſahðſcha atradàs teem paſchâ zekâ.
Seewas ſahka waimanat, bet meħſ tàs kâ ſpeħjâm apmeerinajâm.
Un wiſi laudis ſahka mudigi noſleħpt katrs ſawu weħrtigako
mantibu. Daſchs eeraka turpat ſawâ ſakau dahřſâ, daſchs atkal
ſteepa uſ meſchu un tur noraka. Kahds wełſchuks noraka ſawu
naudu meſchâ pee kahda koka un koku eeſihmeja. Bet peħz tam
aiſ bailem apſihmeto weetu peemirſa un newareja wairs atraſt.
ſtaigâ pa meſchu zaurâm deenam, bet kâ newar tà newar atraſt.
Un warbuht weħt tagad ſtaigâ tur un meħłe.

Łâ pagahja daſchas deenas. Dſihwojâm elpu aiſturedami.
Gaħja apłahrt breeſmigas baumas. Cenaïdneeks deðſinot, kau-
jot, iſwarojot ſeeweetes un behrnus nogalinot. Neweens nekeras
wairs pee darba, neka.

Weenu nakti, eſmu jau aiſgaħjis gulet, dſirdu pee ſleħga kłau-
weenu. Uſleħzu kahjâs un triħzu pee wiſâm meeſam. Domaju:
nupat eenaidneeks kłahł. Bet te iſdſirdu paſihſtamu bałſi:

„Łeħtin Peter, zelees augſchâ!“

Atweru logu, paſtatos — paſihſtams robekſſargu apakſch-
oſizeers.

„Kas ir?“ uſpraſu. Łahlumâ dſirdu leelgabalu ruhłonu.

„Zelees augſchâ, mudigi! Eſ tił ar leelâm puhlem iſmutu.
Jewſejewu noſchahwa, jo meħſ łodejâm pretim.“

„Waj jau nahł?“

„Nahł. Kâ melni mahłoni!“

Atweru durwis, eelaiſchu winu eełſchâ. Winſch ſaka:

„Dod, Deewa deħł, nodſertees uhdeni. Łuhlin doſchos taħ-
ſak. Man nâ teem jamuħł. Bitadi noſchhaus, muħſejos wini
dſihwus neatſtahj.“

Winſch ar wiſu amuniziju, ar ſłinti. Nowahrtijeas dubteem
un putekteem. ſtaħſtija, ka ſchahwuſchi eenaidneekam iſ meſcha.

Wiat jahjuschi patrukâ, skaitâ ap 20 wihru. Bruhschi no saktuma
isbijuschees, bet tad apdomajuschees un brufuschi meschâ eefschâ.

„Ardeewu, tehtin,“ wiasch teiza. „Daimigu palifschanu!“

„Bet kas notiks ar mums?“ waizaju.

„To es nesinu. Muhtat us Warschawu, waj flehpjatees me-
schâ.“

Un aifgahja. Stahwu us paleewena un klausos. Leelgabalu
ruhtona nahf tuwat. Nu atspihd proschecktoru stari. Logu ruh-
tis dreb. Notahpu pagalmâ un noeju lihds tahpostdahrsam, fur
saktas purws. Proschecktoru stari slihð us wisam pufem. Bet
peepefschi kaut kas sprahga, usschahwâs uguns, mani apschahza
ar uhdeni un dubteem un nokritu pee semes.

Utschirdsis un pahrlleezinajees, ka neefmu eewainots, gahju
mahjâ notihritees un apgehrbtees. Peepefschi noklauds pakawi un
kahds peeklauwè pee ahra durwin.

Genahza trihs wihri. Diwi saldati un ofizeers. Weens no
saldateem, galizeetis, runaja freewiski. Ofizeers wahzu walodâ
jautâ, saldats pahrtulko. Kur te esot muhsu karaspehks? Saku,
ka nesinu. Kam man wineem jastahsta! Waj esot tuwumâ kasa-
ti? wiasch man atkal uskleeds. Kad neatbildeju, teiza lai pagah-
dajot promisiju. Un jastahstija man bes tam wehl daschadas lee-
tas un teiza, ka par wisu es buhschot atbildigs. Wini ejot eenemt
Warschawu.

Es nesinu to teikt, to darit. Aifweda mani us pagasta waldi.
Tur jau fehsh kfends, bahls, tikko elpo. Un wehl weens bagats
schihds, loku tirgotajs. Wiasch man saka:

„Sweiki, waj sinat lamdehl mehs sche sapulzeti?“

„Nesinu,“ atfaku.

„Par kihlu!“ un pascham bahreda trihz.

„Bet ko lai mehs daram?“ jautaju.

„Es jau ari nesinu. Sehdesim.“

Kfends eewaidejas. Winam filma firds. Brasu lai winam
padod uhdeni, bet pee liktâ wakts mani nesaprot. Tad atnahza
offzeers un ilgi kleedsa us mums. Muhsu schihds sâprata un tei-
za, ka pagehrot no mums 1.000 rubtus. Es saku: dodat juhs esat
bagats.

„Dotu jau labprahst,“ schihds atbild, „bet flitti, wisu naudu esmu aissuhthijis us Warschawu un man tiddauds wairs naw.“

Lomehr 500 rublu winam atradās. Trihffimts atnesa no fahdschas. Pahrejo sumu mehs ar ksendsu salafijām. Saldats muhs tamdeht aismeda mahjās. Man atwiktnē atlikās wehl 12 rubli, bet saldats tos bija pamanijis un ari nonehma. Es nefo neteizu, domaju, ko gan tur war teikt. Aismeda mani atpafat us pagastwaldi. Atkal eeradās ofizeers un fahka no jauna kleeht. Schihds faka, ka pagehrot prowisiju. Sakam, mums netahdas prowisijas nawa, bet ofizeers kleeht atkal. Redsu, muhsu schihds nobahla tā drehbe. Trihz un faka: ja nedoschot prowisiju, lischot muhs tuhlin noschaut. Mans Deews! Kur lai prowisiju scheem nemam! Aismeda muhs un eespundeja fahdā kambari.

Ais seenas wisu nakti skaneja dseefmas un blaustischanās. Pruhshi bija dabujušchi nes' tur wihnu un nu schuhpoja.

Wisu nakti sehdejām un gaidijām nahwi: No rihta atnahza ofizeers, peedsehrees tā seke un tuhlin bruka man wirsū, raustidams mani aif bahrdās . . .

Sehdejām atkal deenu un nakti. Starp zitu nedewa mums ne ehst, ne dsert. Ksendis tikko turejās pee samanas. Schihdam par laimi atradās kabatā pudele konjaka. Apflazijām spehka deht ksendsim ar to luhpas.

No rihta fajutām grufdejumu smaku. Raut fur deg. Beepešchi kleehtseeni, trokfnis. Dsirdam, ka schauj. Sahku luhgt Deewu. Domaju nupat gals klah. Un schihds ari skaita luhgschamu pa sawai modei, tahdu, fahda peederas pirms nahwes. Pamo-dās ari ksendis. Te eeraugam usreis zaur schkirbam farkanu leesmu un pee mums eelshā fuhzās duhmi. Azinredschot mums jafadeg. Esam eelshgti. Metamees pee durwim un klawejam. Behz brihscha fahka no ahreenes laust durwis.

Teē bija muhsu saldati, kuri sparigā usbrukumā bija ar joni isfitušchi eenaidneeku no fahdschas.

Kauja wilkās deenu un nakti, bet beigās bijām speesti masleet atkahptees un eenaidneeks eenehma fahdschu no jauna. Mehs brauzām us Warschawu.

Kauja pee Lowitschas.

Pee Lowitschas ari notika karstas saduršmes. Bet kreewi at-
fweeda pruhšchus atpakat, atnemdami teem 4 leelgabalus un ee-
guhdami dauds gubsteknu.

No Lowitschas eedsihwotaji ari behga, behga pat wahzu tau-
tibas luteranu mahzitajs — Emils Semmelbachs.

Luhl, ko wiašč stahsta par šawu behgšchanu:

Peektdeenas walaru Lowitschâ parahdijâs wesumu rindas
un festdeen dabujâm sinat, ka eenaidneeks tuwojas. Eedsihwota-
ji šahka behgt kur fatrs, zits uš Warschawu, zits tahlat. Palikâm
tikai es un kreewu preesteris. Mehs spreedâm tâ:

„Behgt no draudšes kauns!“

Bet tomehr šchaubijamees.

„Bet ja nu wahzeeschi muhs patur kihlâ, ko tad? Un apee-
fees ar muhsu gimenem, ar muhsu behrneem kâ šwehri?“

Wiswairat baidijamees par šawâm meitam. Lai nu šchâ,
waj tâ, bet eenaidneeka usbruhšchanas gadijumâ dabun wispir-
mâs zeešt feeweetes. Kara laikâ likumi zeešč klusu.

Tâ šchaubijamees lihds šwehtdeenai. Šwehtdeenâ dabujâm
wehsti, ka eenaidneeks jau tepat klahu. Luhl, te nu mehs šabi-
jamees, šehdamees pajuhgos un laidâm uš Warschawu.

„Bet kamdehl jums bija jamuhl?“ es waizaju. „Šuhs ta-
tšchu wahzeetis un bes tam wehl mahzitajs. Waj tad jums ja-
muhl?“

„Neskatotees uš to, ka es pehz dšinuma wahzeetis,“ mahzi-
tajs atbildeja, „tomehr baidijos, nedrihšsteju ustizetees. Waj wi-
ni dauds ismeklè? Lodsâ mani tâpat lihds ar ziteem aresteja,
mehrdeja badâ un draudeja noščaut. Man atbildeja: „Kam-
dehl peemiršat mums faukt „hoch“ un šanemt muhs kâ ihstam tau-
teetim peeklahjas? Ko mehs waram sinat? Newaram tatšchu
meerigi gaidit, kamehr atnahšs pee mums kasati . . .“

Deenu wehlat pee Lowitschas kreewu karaspehšs pagahja uš
preekšču, pahrrahwa eenaidneeka liniju un šparigi usbruka. Ka-
dam wahzu korpušam draudeja breešmas tišt atgreestam un tas
šahka atkahptees. No šahneem usbruka kasati.

Šhini kaujâ diwi wahzu brunoti automobiki eekrita grahwi

un tapa no mums fanemti. Us automobiteem atradàs smagà artilerija.

4.

Nitnas kaujas Warschawas apgabala.

Behl nebija usnahkusi tumša, kad wafarà muhsu karaspheks iswehrta sawu kaujas kahrtibu us deenwideem no Warschawas un daudšos punktos eesahla ar eenaidneeku zihnu. Nakti muhsu nodalas wišà frontè tuwojās eenaidneekam us plintes schahweena attahluma un pirms gaišmas auschanas issita wahzeeschus no preekschejam pozizijam. Israhbijās, ta pretineeks tomehr tott stipri apzeetinajees us wišas linijas un wirsa sawus galwenos spehtus us schosejam.

Jau no plkst. 7, rihtà muhsu kreisajā slangà norišinajās nitnas zihnas. Ap 9 rihtà wahzeeschi sche isdarija tralus pretusbrukumus. No abām pušem strahdaja simteem lošchmeteju. Pee wafara wiši pretneeka usbrukumi bija atfisti galigi ar leeleem saudejumeem. Pa nakti wahzeeschi atkappās us sawu poziziju otru liniju.

Nahlamà deenà kauja eesahatās wišà frontè. Eenaidneeks bija dabujis šwaigus pastiprinajumus. Tagad wišs wina spars sawillās pret muhsu zentru. Pa schoseju drahsās us mums brunoti automobiki un schahwa no lošchmetejeem. Ra weens bij sawas patronas išschahwis, ta weetà stahjās otrs. Artilerija netaupija lahdiņus. Tomehr ari zentrà muhsu karaspheks atfita wišus usbrukumus un weetam pat dewās us preekschu.

Iškà mešledams weetu, kur buhtu masaka pretestiba, eenaidneeks nahkamās diwi deenās werša wišus sawus spehtus pret muhsu labo spahrnu. Schini deenās winam peenahza stipri reserwas spehki. Schini spahrnà kauja sašneedsa wisleelako karstuma pakahpi. Peemehram, kahdà dalà muhsu lošchmeteju komanda, atsit usbrukumu, schaudama taišnà linijà, splaudama nahwigi isnihziņošchas uguns strahwas un eenaidneeka artilerija wehrsch pret scho punktu wišu sawu energiju. Bet peenahkums ispidits lihds galam: ofizeers pats personigi strahdà pee lošchmeteja, lihds nahwigi trahpits, kriht pee sawa eerotšcha.

Bet us wafara wahzeeschi atwilkās un sahla atkahrtēes. No kreisà spahrna israhbijās dšilšch apgahjeens un tai pat laikà winu

labais spahrns atšists trihskahrtigā šhtiku usbrukumā. Un wahzeeschi atšweesti par leelu gabalu.

Te kauja beš šchaubam bija no mums winneta. Bet drihsti ween wahzeeschi iswiršija pretim jaunās divišijas. Otrā deenā kauja wišā frontē apluša, tikai no deenwidu pušes eenaidneeks nerina šhtit sawās fugāšu bumbas.

Lai gan wahzu techniskā kara spēka apbrunošana ir apbrihnojama, tomehr pats wahzu saldats daudš smahdejamaks par muhsu nefeneem pretneekem, bet tagad sabeedroteem — japaneem. Wahzu saldats eet kaujā tā ar kotu dšihts un kritiskā brihdi atdodas guhštibā, kas nekad nenotila pee japaneem. Beš tam wahzu saldats atšchiras ar tihri lopistku zeetširdibu, uš to ihsti duhschigs saldats nekad naw spēhjigs. Kaujas karstumā sinams newar eewehrot nekahdu mihsštširdibu, tur katra wahjiba neweetā un pat nošeedšiga. Bet šeet guhstekni pee telegrafa staba, lai garamejšchee saldati waretu to katrs dšihwu durstīt šhtikeem, jeb steept aiš saweem wešmeem wirmē peeseetus, pušisgehrbtus guhstekaus, šadedšinat dšihwus buhdamus šakertos kasakus (tā tas notila pee Sumalšeem), — tās ir tahdas nekihtribas, no kurām ar reebjumu nowehršisees išweens šareiwis.

Un tapehž wahzu šareiwjus naw eespehjams zeenit, tos bihtees, — tos war tikai nizinat un šakaut.

Wahzu „tſchemodani.“

Podporutſchils Baltuza ſtahta:

„Wahzi ne druſku neſchehlo ſawus 42 ſantimetra leelgabalus, apſchaididami no teem weſelus leelus laukumus.

Rahdâ kaujâ mehs atradamees sem wahzu artilerijas nepahrtraukta leelgabalu leetus. Te tur, te ſchur ap mums ſprahga wahzu „tſchemodani“, iſrakdami ap 5 aſu platas bedres. Par „tſchemodaneem“ ſchos lahdiuus ſauz tamdehſ, ka tee tahdeem loti lihdsinajas. Jau par gabalu ſadsirdams, ka ſchis milſenis ar ſwiſpſchanu un trokſni laiſchas un war itin pareiſi noteikt, ſur wiſſſch kritis.

Demamees uſ poſiziju. Rota gahja kehde. Solus aſtonus no manis gahja ſeldſebels. Peepeſchi ſtarp mani un winu nowehlâs kaut kaſ miſſſigs, atſkaneja breeſmigs rihteens un tai paſchâ brihdi gaiſâ uſſtrehja weſels mahſonis dublu, ſmittis, duhmu un putektu.

Es nokritu uſ muguras, bet tuliu peezehlos, jo biju noſweeſts tikai no gaiſa ſatrizinajuma. Tâpat notika ar ſeldſebeli.

Pehz ſchi notikuma rota ſakta eeraktees.

Es, buhdams beſ lahptas (kâ ofizeers) eeraktees newareju. Bet tâ palikt bija bihſtami. Tapeh3 noſpreedu iſleetot „tſchemodana“ iſrakto bedri. Nepaguwu wehl lihds tureenei noet, kad peepeſchi ſpehzigis ſiteens, itkâ ar ſmagu matrazi pa wiſu ſtahwu, noſweeda mani pee ſemes un es ſaudeju ſamanu.

Kad peh3 apmehram deſmit minutem atmodos, newareju neſahdi ſapraſt, kaſ ar mani notizis. Apſlatijis tuwako apfahrtni, pamaniju jaunu „tſchemodana“ iſrakto bedri.

Iſrahdijs, ka bija plihſis otrs „tſchemodans“.

Es biju kontuſets. Ar leelâm puhlem man iſbewâs iſrahptees no ſemes gubas, kurâ mani bija eerazis ſpehzigais „tſchemodans.“

Peh3 tam ſajutu ſtipru nogurumu wiſâ ſermeni un galwas ſahpes. Sahku ari ſtipri klibot. No rotas bija jaiſſtahjâs.

6.
Artillerijas uguni.

Rahdā masā stazijā N. gatavojamees zeltees nost un atšahp-
tees uš Warschawu.

„Waj breesmigi sem loschu leetus?“

Ofizeers, lursch ismalis jau wairakus kaujas laukus, greešch
uhju un smaida.

„Blekis, pateesi! Pirmo reisi, šaprotams, tā drausmigi, se-

„Nu, bet tomehr?“

„Blekis, pateesi! Pirmo reisi, aprotams, tā drausmigi, se-
wiščhi no šahkuma, bet tad peeron.“

Ofizeers uš minuti apluša, warbuht atzeredamees pahrdših-
wotos brihščus, un tad turpinaja:

„Ja, finat, atklahti runajot, darba laikā pawišam naw laikā
domat par lodem, šchrapneleem. Tif trauzē strahdat, fiħz, duħz
tā usmahzigas musčas; aissaiščas weena, nahf atkal otra
Bet peeron ari pee tam . . .“

Par šcho pašchu tematu man gadijees šarunatees ar waira-
teem ofizeereem un itweens mani pahrsteidsa ar šcho:

„Peeron.“

Waj teescham zilweks war peerašt pee wiša ka? Pat pee nah-
wes? Pat pee tam, ka tewi isurbinās lodem tā feetu, šarauštis
gabalos šchrapnelu šchtembeles.

Šlikta, welns lai parauj, peeraščana!

Šhini masajā Warschawas zela stazijā man isnahza pabuht
sem stiprakas leelgabalu uguns stundas trihs un tagad likdams
rofu uš firds newaru teikt, ka tas man buhtu dees' tā patizis.

Patihkama tur mas.

Kad peedalees pats kaujās, — tur beš šchaubam gluschi ziti
pahrdšihwojumi.

Tur ir zihnas asarts, aismirščanās. Wiščh tewi — tu winul

Bet šchelt štahwi taišni tā kahda mehrka lelle atklahtā laukā.

Stahwi un mirščhkini azis. Stahwi un gaidi, kamehr tewi
nostuhpstis ar sawu karsto škuhpsu straujā šchrapneles madama.

Wahzu artillerija bija apmetusees no mums werštis septinas.
Šchinis laikos to apšihmē — „ar rofu aissneedsams.“

Genemt muhsu staziju, tas protams, wahzeeschu usdewums-
nebija, kam wineem masà stazija. Wineem bija no swara gluschi
kas zits.

Wineem wajaðseja ispostit dšelszefa stigu, wajaðseja šagraut
stazijas torni — uhdens pumpi — ar ziteem wahrdeem, atnemt
stazijai eespehju apgahdat lokomotives ar uhdeni.

Un nekawejojot laika, wini pee schi welnischkà darba fehràs jau
no pašcha rihta. Sachtàs apšchaudišchanàs.

Stazijai blakus, sem pakhauses nojuma bija eerihkota „Sar-
kanà Krušta“ lasarete. Tur guleja dauds eewainotu.

Wirs lasaretēs pliwinajàs milšigs balts karogs ar šarkanu
frustu widu, wahzeescheem, protams, loti labi šareðsams, bet kà
jau parasts, tas wahzeeschus mas mulšinaja. Apšchaudija wini
ari lasareti.

Bumbas kriht te šur, te tur. Sprahðseeni atfahrtojas ar-
weenu beeschaf. Te pàzetas duhmu mahkonis no weenas puses,
te no otras. Auffs škan muhschiga rihbona. Ko šchahdà nepahr-
trauktà artilerijas leetù gan fajuht? To pateikt gruhti.

Bailes ne — bailes naw. Bailès wispirms tew jameškè wee-
tu, fur pašlehptees, glahbtees.

Bet šche tahdu weetianu meklet naw nemas eespehjams.

Stahwi un gaidi un pilnigà apmehrà ustizi šawu likteni gadi-
jumam. Stahwoflis neglahbj. Schi pilnigà besspehziiba te islaih-
dušmas, te ruhgtus šmeeklus.

Neka, absoluti itin neka naw eespehjams darit. Ne flehp-
tees, ne projam behgt.

Stahwi un gaidi, šad gadijumam eepatifšees ar tawu perso-
nu isdaritees. Mahk prahtà ofizeeri ar winu moško, jautro at-
bildi:

„Peeron“.

Un pee katra jauna šprahðseena tu šew instiktivi tšchufsti:

„Nekas, nekas, peeroni mihtais! Neds žiti ari peeron!“

No stazijas atgahja wilzeens un nu šahlàs medibas uš ta.
Ar kahdu šchlenbeli issita zeturtàs klases wagonam durwis, noš-
ta trihs širgus, eewainoja žilweku un šchlembele islaidàs zaur wa-
gona pretejo šeenu laukà.

Zitàm schkembelen nostrambati wiſi tuwakee wagoni; leetas, eewainots wehl weens ſirgs.

„Sarkanà kruſta“ laſaretè roſas darbs. Wilzeenam tàpat ejot iſweſt no wagoneem eewainotos un pahrweeto ſanitaru wilzeenà. Ari eewainotos no laſaretes.

Weidsjot iſneſti jau wiſi. Swilpeens, un wiſi mehſ, kuri ween atradamees ſtaſijà, ar ſcho wilzeenu brauzàm prom.

Uſ ſaweem poſteneem paleef tiſ ſtaſijas preeſchneeka paſihgs un diwi telegrafifſti.

Zit daudſ winu te, ſcho meerigo waronu!

Wilzeens ſahka kuſtetees. Skaidri ſinams kà apſchaidits tiſs ari muhſu wilzeens. Gewehrojot kritiſko brihdi, uſ lokomatimas uſſahpj pats ſchis linijas preeſchneeks, inſcheneers W. K. un pats weifli, mahſſligi iſwada wilzeenu pa wiſàm bihſtamam weetam.

Wiſi muhſu wilzeena wagoni apſihmeti ar ſarkanu kruſtu. Wahzeefchi newar neſinat, neredſet, ka ſchis nàw nekahds kareiwju wilzeens, bet ſanitaru un tomehr tuhlin eeſahſt apſchaidiſchanu.

Lee newar atradinatees no eewainoto aplauſchanas — un aiſbedſinamàs bumbas ſahſt guhſtit muhſu lokomatimu.

Par laimi trihs lahдини neſneedsa. Weegli eebojats tiſai weens wagons un wilzeens eſſigà ſteigà no ſchis bihſtamàs weetas iſrauſas.

War jau uſelpot weeglaſ.

Wiſpahrigas duſmas:

Schaut uſ ſanitaru, uſ „Sarkanà Kruſta“ wilzeenu, tas jau ſineet ir . . .

Un newar atrafſt derigu wahrdu ſchis nekihtribas apſihmeſchanai.

Tiſ paraufſta plezus.

„Ja, ko tad juhs gan gribat no wahzeefcheem!“

Weenmuſtigi, weenadi klaudſina wagonu riteni. Galwà no wiſa pahrdſihwotà weſels haoſs.

Pa noguruſcheem, ſaſpihleteem nerweem iſſejas patihkama ſajuhta, ka eſi dſihws, wari runat, wari paufſtinat iſkuru pirſtu.

Preekſchejās poſizijās.

Nr. 2. baterijā bija ſewiſchki karſts darbš.

Jau treſcho deenu no weetas notifa artilerijas niſna kauja.

Karſtajā darbā aiſſtahwi nemaſ nemanija, ka no teem weens, otrs krita uſ nahwi. Gaiſā ſprahga ſchrapneles, uſrakumos granatas. Tik ſchad un tad atſkan kahda ſteidsiga balſs:

„Sanitaru ſchurp!“

„Neſtawas!“

Un laudis ſtrahdā tahlaſ. Luht, kriht atkal weens, otrs, treſchs un pahgreestām azim, ar putam uſ luhpam, eewelas grahwi. Atſkan atkal:

„Sanitaru!“

„Neſtawas!“

„Schigli!“

Bums! ſprahgſt jauna granata, pazelas duhmi un leeſmu mehles. Laudis no putekſteem un duhmeem nokwehpūſchi gluſchi melni. Strahdā ſweedreem waigā, notaſchlijuſchees aſinim.

Brihſcheem weenam, otram iſkriht plinte no rokam un patš nokriht klufi pee ſemes. Daſchs ſteidsigi rahpjas atpakal uſ pahſeenamo punktu. Sanitari ſkrej ar neſtawam te ſchurpu, te turpu. Wiſeem darba pilnas rolas.

Bet leelgabali ſplauj uguni eenaidneekam pretim, ſirdigi palehtdamees.

Mirdſina leetus. No baterijas nowehroſchanas punkta ſtan ſtipra komanda:

„Birno!“ kleeđſ ofižeers.

„Leelgabalu!“ ſkali atbild bombardeers.

Rihbeens nodrebina wiſu bateriju un atſkan wairakbaliſigi meſchā.

„Bar tuwu!“ ofižeers no nowehroſchanas punkta pahrlabo.

Neleels ſtarpbrihdis un no jauna komanda:

„Dtro!“

„Leelgabalu!“ atbild bombardeers.

„Gabi!“ mündri kleeđſ nowehrotajs ofižeers.

„Wiſa baterija!“

Un feschu leelgabalu apdullinoschs sprahdseens ahtri apsih-
mè laimigo nomehrkejumu un wahzeeschi us brihdi apflust.

Otra salwe, treschà, zeturtà . . . Ar tahskati redjams, ka ee-
naidneeka posizijàs skreen gaisà seme un almeni, dubli, lihki. Tad
wahzeeschi sahjt schaut nes' tur no sahneem.

Bet pret teem atskan atkal drihs ween muhju komanda.

„Birmo!“

„Leelgabalu!“

„Labi! Wijsa baterija!“

Un rihbeeni là no paschas elles satrizina gaisu ar traku speh-
tu. Pahrskreen stips karstuma wilnis un saldati flauka ar zepu-
rem, ar peedurknem sweedrus.

Apflust wahzeechu baterija ari no sahneem. Tai weetà nahf
salwes un bumbas no otreem sahneem. Saldati rihko leelgaba-
lus pret jauno mehrki un ofizeers ar tahskati nomehro eenaidnee-
ka weetu.

Brihdi pa brihdim atskan sauzeeni:

„Nestawas!“

Isskreen sanitari, noleef eewainoto nestawàs un schigli, bet
usmanigeem. soleem aifness winu us pahrsseenamò punktu.

Wairaf reischu issauza sapeerus islabot pahrschauto telefona
kabeli. Un sapeeri tshettrahpus lihda us preekschu pa semi, sahle
taustidami norautos kabela galus, sahshja un nogaidijuschu isde-
wigu brihdi, lihda tàpat rahpus usmanidamees aipakal.

Wahzeeschi apschaudija weselus laukumus-kwadratus. Gan-
drihs ikminutes krita posizijàs bumbas.

Tehrauda bumbas nesàs pahr aisstahwu galwam, dohji ruh-
damas un krihdamas semè, sprahga ar breefmigu, ne-
apraftamu trofsni. Pelefee akmenu gabali, smilschu maifi un
daschadi preekschmeti isspahrdijàs tahlu us wisàm pussem, eetihda-
ma wisu tuwako apfahrtni leelos, beesos putektu un duhmu mu-
tulos.

Apfahrtejàs toka buhwes aifdegàs wairaf reischu un bija ja-
skreen tàs dshst.

Feldsebelis pirmà baterijà rahja tahdu nokwehpuschu, ismo-
zijuschos bombardeeri.

„Ko tik nadsigi ņchauji? Laikam baibeēs, palaidni. Waj re-
dseji, tā Gontņcharenko nomira? Wiaņch pat i nemanija, tā to
granatas ņķēmebele noņita. Tāpat notiks ari ar tewi, kad waja-
dsēs.“

Bombardeers tikai paņmihn un pamahj ar galwu.

Wakarā pa beņdrahts telegrafu no baterijas ņino ņchtabam:

„Muņhu artilerija ņekmigi apņluņinaja eenaidneeku. Wahzee-
ņchi atkaphās uņ wiņas linijas.“

Bet baterija tomehr ņuhta wehl eenaidneekam karņtas bum-
bas pakal.

Wahzeeņchi wairs neatbild. Wini teeņcham wahzās prom.
Pat ņteigschus.

Warschawas eelās leela kustiiba. Ari te peenahkusi wehņts
par eenaidneeka atkaphņchanos. Wiņeem jautras, preezigas ņe-
jas. Nowehlees tikpat tā akmenis no ņirds. Pilņhehtā wed atkal
zauri leelu partiju guhņteku un ainemtu leelgabalu. Automobili
un ņanitaru rati eewed ari eewainotos.

Laudis eewainoteem paņneeds puķes, papirosus, auglus, nau-
du. Wiņi juhtas ņawņtarpigi tuwi, draudņigi.

Dņihwoķtos ar gandarijumu noklausas atahņinoņchā leelga-
balu dunonā.

Uj eelam ņehni ņkalā baņņi iņkleeds ņawas eņtra telegramas.

Bet pilnigi apmeerinātees wehl tomehr newar. Genaidneeks
ņpehzigis un no ņawa nodoma eenemt Warschawu, wehl neatteizas.

Nahkoņchā rihtā pilņhehtā dņirdama breeņmiga leelgabalu du-
nona no jauna. Tur noriņinas atkal waronu darbi par pilņheh-
tas aiņņtahweņchanu. Laudis gaida atkal ar nepazeetibu ņchis dee-
nas kaujas iņnahkumu.

Manā apgahdibā isnahkufšas:

Latveešču kara bibliotēka

sem virkraksta:

„Pasaules kara bresmas“

(katra grahmatina par sevi noslehgta).

- Nr. 1. **Wahzijas ulbrukums Kreewijai.** Matšā 5 lap.
Nr. 2. **Wahzu eebrukums Kallščā.** Matšā 5 lap.
Nr. 3. **Uf Afihwibu un nahwi un wahzu lpeegi.** Matšā 5 lap.
Nr. 4. **Warschawas iščkīrosčā lauja.**
Nr. 5. **Karā eewainotee tehwijas waroni Rigā.**

Pirmais šchahweens. „Pruhšču pulweris“. Matšā 6 lap.

Dtrs šchahweens. „Pruhšču pulweris“. Matšā 6 lap.

(Dubults lahdišč).

Pruhščī kēšā. Matšā 6 lap.

Kara šchurnals „Wihges koks“.

- I. **Wijas Eiropas karšč.** Matšā 10 lap.
II. **Leelais pasaules kara laufs.** Matšā 10 lap.
III. **Pasaules kara iščkīrosčā lauja.** Matšā 10 lap.
Jauni ilustrēti rakstu kraħjumi no wiša pasaules kara lauka.

Eiropas karšč.

Beħsturīgs romāns no tagadejā kara.

Isnahk burtņizās un katra burtņiza matšā 5 lap.

(Lihdš šchim isnahkufšas 8 burtņizās)

Kara glešnas. Beħz orginalšihmejumeem no kara lauka ar w. jaunakeem, eewehroj. notikumeem. Ellas kraħšč.

1. **Kasaka Krutščkowa warondarbš.** Matšā 10 lap.
2. **Waronis salbats Lews Osnas.** Matšā 10 lap.
3. **Nowgorodeešču warondarbš.** Matšā 10 lap.
4. **Kauja pee Gumbineš.** Matšā 10 lap.
5. **Austreešču wajaschana Ewowas apfahrtnē.** Matšā 10 lap.
6. **Jaroslawas eenemschana.** Matšā 10 lap.
7. **Ewowas eenemschana.** Matšā 20 lap.

I. **Leela Eiropas kara farte.** 71×54 3 mt. Matšā 20 lap.

II. **Eiropas kara farte.** 55×44 zentim. Matšā 10 lap.

Kara pastfartes. 4 parangi. (Kraħjainas uj maħščlas papira.)

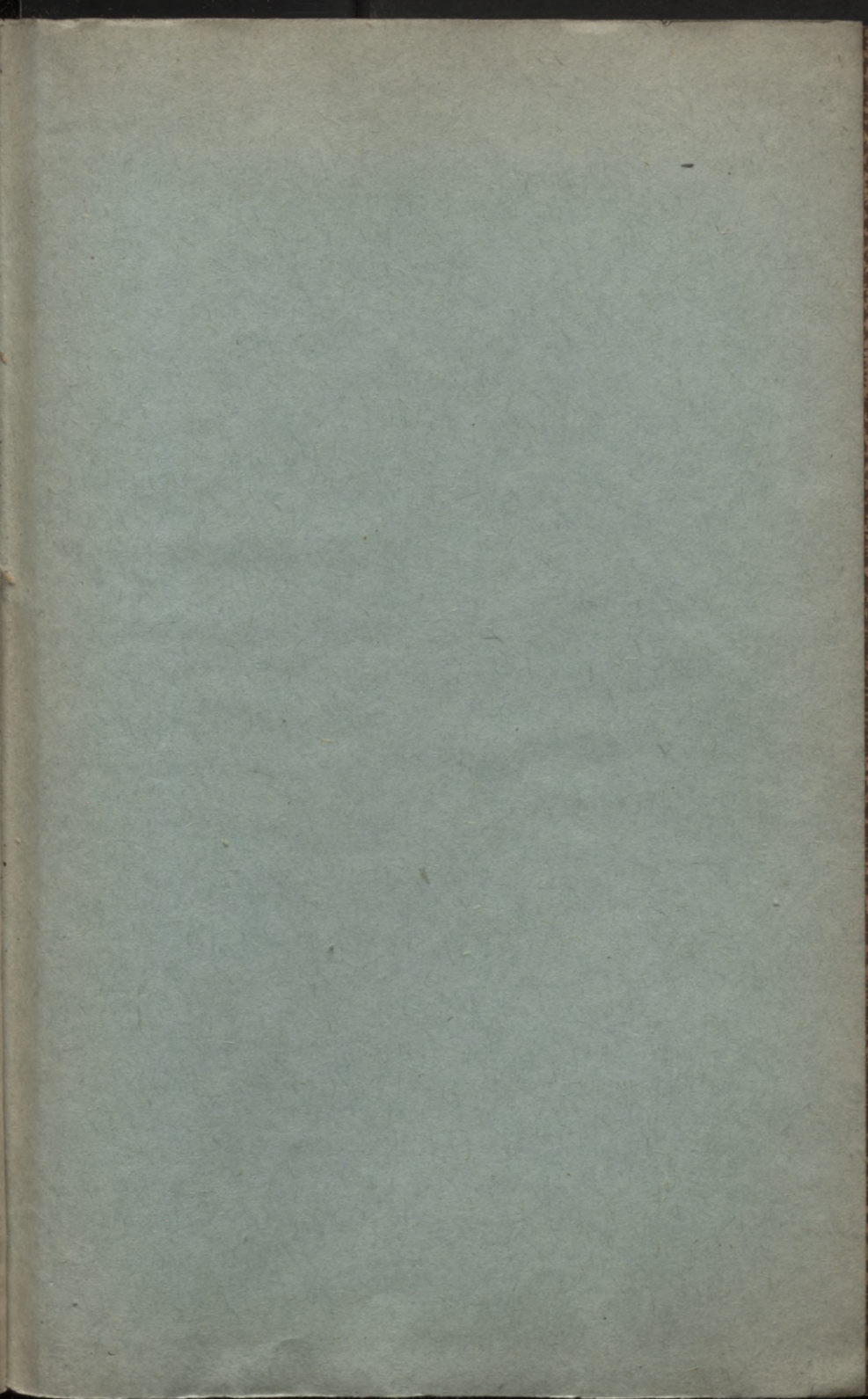
Kreewu skolotajs paschmahitbai. Beħz J. Primmēta metodes pastahdijš A. Libertš. Matšā eeseta žetos waħtos 50x1.

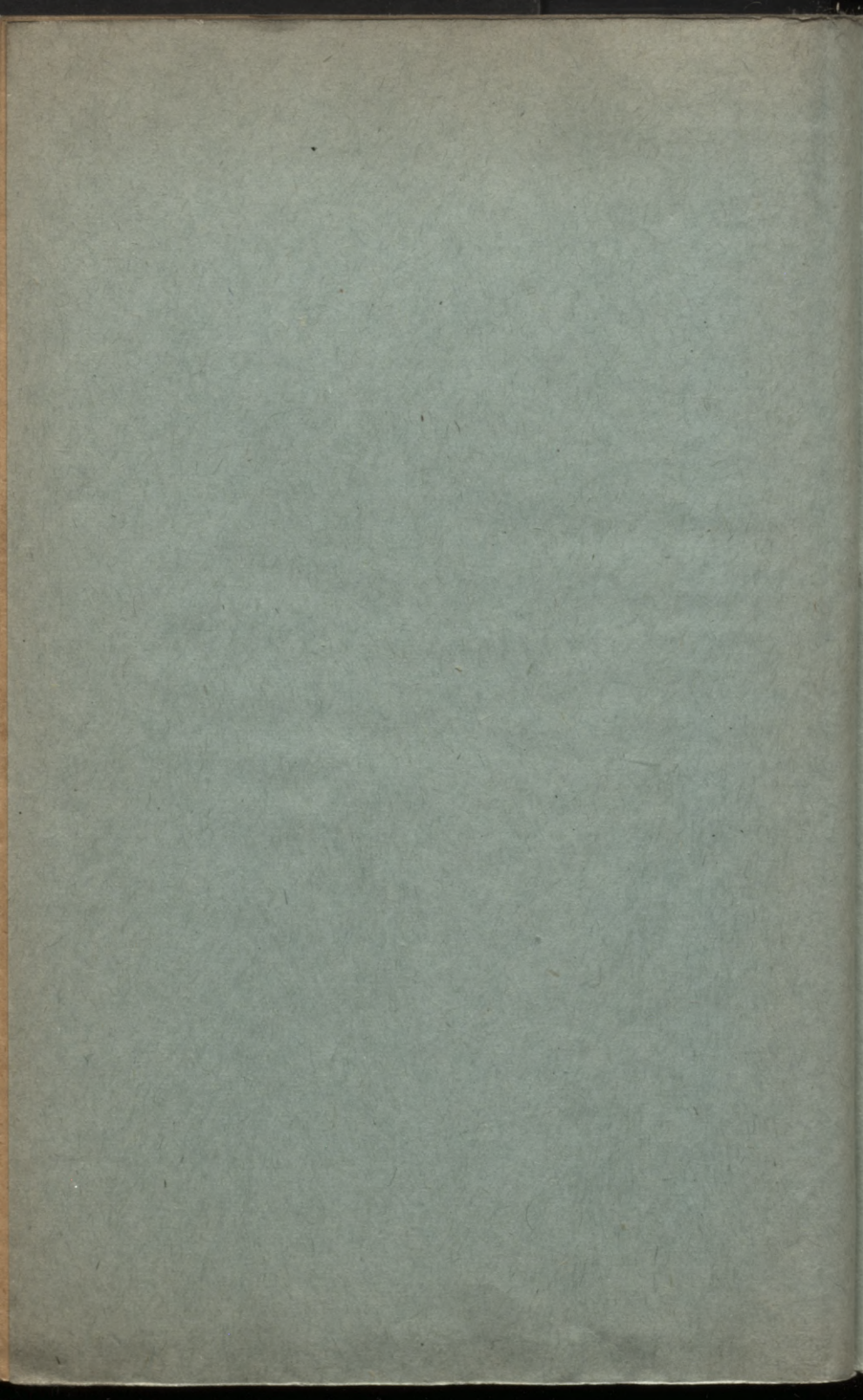
Kur Kains seewu nehma? Matšā 5 lap.

M. Freibergs, Rigā, Alwotn eelā Nr. 25.

Telefons 3750.

Grahmatas un bildes isnahk katru nedēļu jaunās.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309065263